

2. Central European Corporate R&D Report 2016. Режим доступу: http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/central-europe/CE_Corporate_RnD_Report_2016.pdf
3. Worldwide R&D incentives reference guide 2014–15. Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-worldwide-randd-incentives-reference-guide/\\$FILE/EY-worldwide-randd-incentives-reference-guide.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-worldwide-randd-incentives-reference-guide/$FILE/EY-worldwide-randd-incentives-reference-guide.pdf)
4. Poland Corporate R&D Report 2015. Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/hu/Documents/tax/hu-R%26D-survey-2015-Poland-en.pdf>

УДК 334.012.3+334.72: 336.01

Шуплат О.М.,

Ст. викладач кафедри інвестиційної діяльності

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

**Роль публічно-приватного партнерства
у залученні фінансових ресурсів у сферу туризму**

Для держави розвиток сфери туризму є важливим завданням, оскільки дозволяє підвищити суспільний добробут, стимулювати розвиток малого бізнесу, забезпечити швидке створення нових робочих місць, поліпшити якість інфраструктури регіонів, створити привабливий імідж території. Однак, досягнення цих цілей неможливо без залучення приватних інвестицій в сферу туризму.

На сьогоднішній день, дана сфера характеризується недостатньо розвиненою інфраструктурою, нестачею коштів бюджетів усіх рівнів, відсутністю доступних для інвесторів довгострокових кредитних інструментів. В зв'язку з цим, виникає потреба використання нових форм фінансового забезпечення сфери туризму, таких як публічно-приватне партнерство (ППП). Застосування механізму PPP в сфері туризму викликано обмеженістю власних ресурсів учасників економічних відносин. Крім того, проекти даної сфери,

спрямовані на розвиток окремих територій є широкомасштабними та ресурсомісткими.

У сфері туризму проекти на основі ППП реалізуються наступних видів: комплексні (створення особливих економічних зон туристично-рекреаційного типу, державні програми), цільові (за окремими напрямками або завданням розвитку сфери туризму) і забезпечувальні (опосередковано впливають на туризм - наприклад, з розвитку транспортної інфраструктури) [1, с. 102].

Слід зазначити, що ППП у сфері туризму – це об'єднання ресурсів державного та приватного секторів економіки на взаємовигідній основі за безпосередньої участі місцевого населення країни, що приймає туристів, з урахуванням принципів сталого розвитку та задоволення потреб туристів [2].

Для розуміння суті ППП у сфері туризму, необхідно уточнити його форми, інструменти, функції та ефекти, акцентуючи увагу на фінансовому аспекті даного питання.

Форми ППП – це основні правові механізми спільної реалізації органами державної влади, місцевого самоврядування та юридичними або фізичними особами суспільно значущих інвестиційних проектів. До них відносяться державні контракти, орендні відносини, фінансова оренда, спільні підприємства, угоди про розподіл продукції і концесійні угоди [3].

Щодо інструментів ППП, виокремимо основні та додаткові. Серед основних виділяють інструменти *прямого фінансування*, тобто безпосереднього фінансового забезпечення проектів ППП, які можна класифікувати за наступними ознаками: за джерелами фінансування – інструменти бюджетного фінансування та позабюджетного фінансування; за об'єктами фінансування - державне, корпоративне та проектне фінансування. До інструментів *непрямого фінансування* відносять: податкові пільги, пільги з оренди державного майна, «гарантійні» інструменти, створення особливих умов ведення діяльності на визначених територіях. *Нормативно-правові* інструменти – законодавча база, що прямо або опосередковано регламентує питання ППП у сфері туризму [4;5;6].

До додаткових інструментів ППП відносять інструменти інформаційно-консультаційної підтримки (проведення семінарів, круглих столів, консультацій з питань ППП, тощо) та організаційного сприяння. Функції ППП доречно розглянути у взаємозв'язку з ефектами, які проекти ППП створюють в економіці (табл. 1). Такі ефекти визначають роль і значення ППП, пояснюють необхідність його використання з метою розвитку сфери туризму.

Таблиця 1

Функції та ефекти ППП у сфері туризму*

Функції ППП	Ефекти ППП
<i>Відтворювальна</i>	зростання рівня економічного розвитку регіонів і країни загалом; згладжування просторової поляризації всередині регіональної економіки за рахунок розвитку певних сфер і галузей;
<i>Соціальна</i>	підвищення якості товарів, робіт, послуг у сфері туризму; зниження цін і тарифів; зростання рівня життя населення;
<i>Інвестиційна</i>	поліпшення інвестиційного клімату країни, підвищення її інвестиційної привабливості;
<i>Інноваційна</i>	підвищення ефективності діяльності підприємств сфери туризму і, як наслідок, зростання податкових доходів; зростання кількості кваліфікованих фахівців сфери туризму;
<i>Реалізація інтересів суб'єктів ППП</i>	зміна характеру управлінських відносин на основі особливих форм взаємодії і поєднання інтересів держави та бізнесу у сфері туризму.

**Джерело: складено автором*

Для того щоб механізм ППП у сфері туризму реалізовувався в повному обсязі, необхідно:

- 1) зосередитися на більш вузькому економічному розумінні ППП, його конкретних формулюваннях;
- 2) використовуючи міжнародний досвід, слід врегулювати повноваження, форму взаємин, розділити ризики, надати правові гарантії по поверненню коштів;
- 3) визначити координуючий орган, який буде інформувати потенційних учасників про особливості реалізації проектів, також надавати освітні послуги з проблематики ППП, брати участь в конкурсах з відбору учасників;
- 4) державі проявити готовність фінансово брати участь в проектах,

передбачити розподіл часток між декількома учасниками з приватного сектора;

5) передбачити механізми надання державних гарантій по залученню фінансування, можливість пільг приватним інвесторам в рамках ППП.

Реалізація цих рекомендацій повинна забезпечити істотний вплив на розвиток підприємницької ініціативи, поліпшення ділового середовища, удосконалення інституційної інфраструктури партнерства, дозволить розробити чіткі орієнтири розвитку сфери туризму на принципах партнерства.

Список використаних джерел:

1. Музиченко А. С. Державно-приватне партнерство як інститут взаємодії влади та бізнесу / А. С. Музиченко, А. Л. Бержанір // Економічний простір. - 2013. - № 75. - С. 100-108. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2013_75_12
2. Павлюк К. В. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави / К. В. Павлюк, С. М. Павлюк // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Баядян А.Ю., Беликов М.Ю., Некрасова М.Л. Государственно-частное партнерство как стратегия развития туристской отрасли российской федерации / А.Ю. Баядян, М.Ю. Беликов, М.Л. Некрасова М.Л.// Новый взгляд. Международный научный вестник. - №2. – 2013. – С. 8-17
4. Вилисов М.В. Государственно-частное партнерство: политико-правовой аспект / М.В. Вилисов // Власть. - 2006. - №7. - С. 4- 14.
5. Латыпов В.С. Государственно-частное партнерство и развитие культурно-познавательного туризма / В.С. Латыпов // Финансовая аналитика: проблемы и решения. – 2010. – № 3. – С. 51
6. Варнавский В.Г. Частно-государственное партнерство / В.Г. Варнавський // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://openc.rupoint_doc.asp?d_no=50580.html.